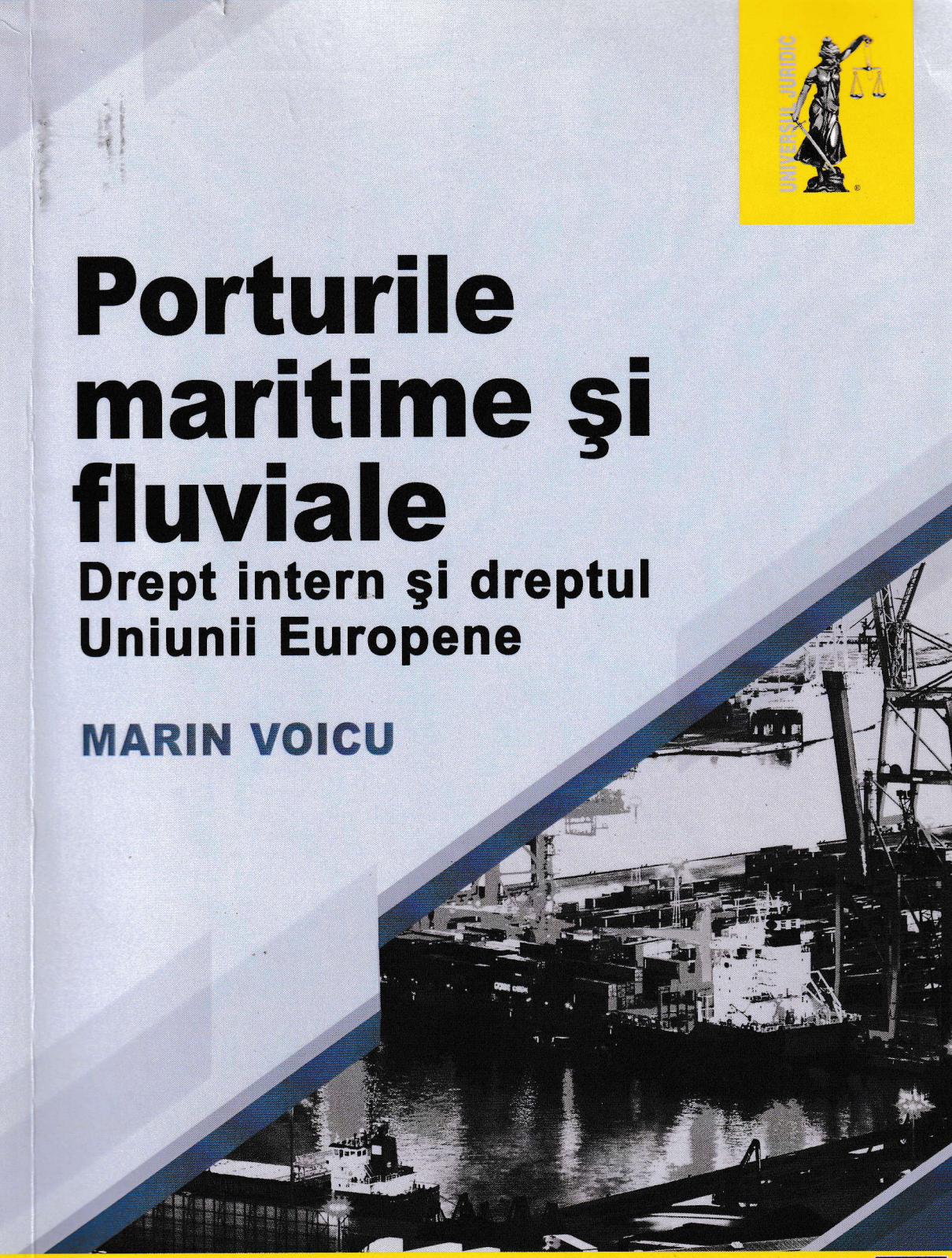
Porturile maritime şi fluviale

Drept intern şi dreptul Uniunii Europene

MARIN VOICU

Editura Universul Juridic

88

26192 d1

Marin VOICU
Prof. univ. dr. H.C., membru de onoare al Academiei Oamenilor de Ştiinţă,
Preşedintele secţiei de Drept internaţional şi de Drept comparat
al Academiei de Ştiinţe Juridice, fost judecător la ICCJ şi la CEDO,
Redactor-şef al Revistei Române de Drept Maritim

PORTURILE MARITIME ŞI FLUVIALE DREPT INTERN ȘI DREPTUL UNIUNII EUROPENE

Demo
C-287311R

287311
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECĂ 2

Universul Juridic
Bucureşti
-2018-

CUPRINS

Tabla de materii 6
Cuprins 9
Editorial 21
Mulțumiri 22
Abrevieri 27
Note explicative 28

I. DREPT PORTUAR INTERN

1. Ordonanța nr. 22/1999, versiune actualizată în 2012, privind administrarea porturilor și căilor navigabile, utilizarea infrastructurilor de transport naval aparținând domeniului public, precum și desfășurarea activităților de transport naval în porturi și pe căile navigabile interioare 47

Capitolul I
Dispoziții generale 47
Capitolul II
Infrastructura de transport naval 48
Capitolul III
Activități de transport naval 52
Capitolul IV
Administrarea porturilor și a căilor navigabile interioare 54
Capitolul V
Utilizarea infrastructurilor de transport naval care aparțin domeniului public 56
Capitolul VI
Exercitarea activității de control de către administrații 59
Capitolul VII
Serviciile de siguranță în porturi și pe căi navigabile 60
Capitolul VIII
Mărfuri periculoase 63
Capitolul IX
Agenturarea navelor 64
Capitolul X
Munca în porturi 65
Capitolul XI
Contravenții 68

2. Legea nr. 235 din 29 noiembrie 2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 22/1999 privind administrarea porturilor și a căilor navigabile, utilizarea infrastructurilor de transport naval aparținând domeniului public, precum și desfășurarea activităților de transport naval în porturi și pe căile navigabile interioare 72

3. Decizia nr. 89/2017 referitoare la admiterea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 22/1999 privind administrarea porturilor și a căilor navigabile, utilizarea infrastructurilor de transport naval aparținând domeniului public, precum și desfășurarea activităților de transport naval în porturi și pe căile navigabile interioare 94

4. Regulament nr. 31732/26.X.2012 al porturilor maritime românești aflate în administrarea CN APM SA Constanța 111

Partea A
Reguli și norme generale de exploatare a porturilor maritime Constanța, Midia, Mangalia și Tomis 113

Capitolul I
Dispoziții generale 113
Secțiunea 1
Domeniul de aplicare 113
Secțiunea a 2-a
Prevederile legale 114
Secțiunea a 3-a
Prezentarea generală a administrației portuare ce asigură funcționalitatea porturilor maritime Constanța, Midia, Mangalia și Tomis 114
Secțiunea a 4-a
Prezentarea generală a porturilor maritime Constanța, Midia, Mangalia și Tomis 115
Secțiunea a 5-a
Servicii prestate în porturile maritime 116

Capitolul II
Navigația în porturile maritime și radele acestora 118
Secțiunea 1
Reguli generale privind navigația 118
Secțiunea a 2-a
Reguli privind intrarea și ieșirea navelor în/din porturile maritime 121
Secțiunea a 3-a
Reguli privind acostarea, manevra și plecarea navelor în/din danele porturilor maritime 123
Secțiunea a 4-a
Reguli privind staționarea navelor la dană în porturile maritime 124
Secțiunea a 5-a
Reguli specifice în porturile maritime 126

Capitolul III
Operarea navelor în porturile Constanța, Midia, Mangalia și Tomis 129
Secțiunea 1
Reguli generale privind operarea navelor 129

Secţiunea a 2-a
Reguli privind încărcarea şi descărcarea navelor 130
Secţiunea a 3-a
Reguli speciale privind mărfurile periculoase, poluante şi agabaritice 133

Capitolul IV
Tarifarea prestaţiilor portuare 142
Secţiunea 1
Principii generale 142
Secţiunea a 2-a
Tarife portuare de bază 142
Secţiunea a 3-a
Tarifarea serviciilor aferente activităţilor de transport naval 143
Secţiunea a 4-a
Tarife speciale (specifice) 144

Capitolul V
Servicii de siguranţă prestate în porturile maritime 145
Secţiunea 1
Pilotajul navelor 146
Secţiunea a 2-a
Remorcajul navelor 149

Capitolul VI
Alte servicii prestate în porturile maritime 150
Secţiunea 1
Servicii asigurate de către CN Administraţia Porturilor Maritime SA 150
a. Preluarea deşeurilor menajere şi a gunoiului 150
b. Dragajul şi întreţinerea acvatoriului portuar 151
c. Apărarea împotriva incendiilor 152
d. Prevenirea, combaterea poluării, salubrizarea şi depoluarea acvatoriului şi teritoriului portuar 155
e. Distribuţia de energie electrică şi termică 156
f. Distribuţia de apă, colectarea apelor menajere şi pluviale, canalizarea portuară 157
g. Construcţia, întreţinerea şi repararea infrastructurii şi suprastructurii portuare 157
Secţiunea a 2-a
Alte servicii prestate în porturile maritime 158
a. Manipularea şi depozitarea mărfurilor 158
b. Legarea şi dezlegarea navelor 158
c. Agenturarea navelor 159
d. Aprovizionarea navelor 160
e. Repararea şi întreţinerea navelor 160
f. Bunkerajul navelor 162
g. Servicii de telecomunicaţii 163

Capitolul VII
Accesul şi circulaţia în porturile maritime 164
Secţiunea 1
Reguli generale 164
Secţiunea a 2-a
Identificarea, accesul şi controlul persoanelor, vehiculelor şi mărfurilor în porturile maritime 166
Identificarea, accesul şi controlul persoanelor 166

Capitolul VIII
Munca şi securitatea muncii în porturile maritime 174
Capitolul IX
Controlul şi sancţiunile aplicabile în porturile maritime 176
Capitolul X
Transmiterea şi prelucrarea datelor 177

Partea B
Dispoziţii finale 179

II. Dreptul portuar al UE. Politica integrată a UE privind dezvoltarea şi modernizarea porturilor europene

1. Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieţei interne 180

Capitolul I
Dispoziţii generale 180
Capitolul II
Simplificare administrativă 184
Capitolul III
Libertate de stabilire pentru prestatori 187
Secţiunea 1
Autorizaţii 187
Secţiunea 2
Cerinţe interzise sau supuse evaluării 189

Capitolul IV
Libera circulaţie a serviciilor 193
Secţiunea 1
Libertatea de a presta servicii şi derogările aferente 193
Secţiunea 2
Drepturile beneficiarilor de servicii 195

Capitoul V
Calitatea serviciilor 198
Capitolul VI
Cooperare administrativă 203
Capitolul VII
Programul de convergenţă 208
Capitolul VIII
Dispoziţii finale 210

2. Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European şi a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune 211

Titlul II
Norme privind atribuirea concesiunilor: principii generale şi garanţii procedurale 234

Capitolul I
Principii generale 234
Capitolul II
Garanţii procedurale 238

Titlul III
Norme privind executarea concesiunilor 245
Titlul IV
Modificări ale Directivelor 89/665/CEE şi 92/13/CEE 250
Titlul V
Competenţe delegate, competenţe de executare şi dispoziţii finale 255

3. Regulamentul (UE) 2017/352 al Parlamentului European şi al Consiliului din 15 februarie 2017 de stabilire a unui cadru privind furnizarea de servicii portuare şi a normelor comune privind transparenţa financiară a porturilor 258

Capitolul I
Obiect, domeniu de aplicare şi definiţii 267
Capitolul II
Furnizarea de servicii portuare 270
Capitolul III
Transparenţă financiară şi autonomie 275
Capitolul IV
Dispoziţii generale şi finale 278

4. Comunicarea Comisiei din 23 mai 2013 intitulată „Porturile: un motor al creşterii economice", aplicabilă concomitent cu Regulamentul 2017/352 din 15 februarie 2017 281
Comunicarea comisiei – Porturile: un motor al creşterii economice 281

1. Introducere 281
2. Provocări 282
Conectarea porturilor la rețeaua transeuropeană 284
Modernizarea serviciilor portuare 286
Atragerea de investiții pentru porturi 289
Promovarea dialogului social 290
Îmbunătățirea profilului de mediu al porturilor 291
Încurajarea inovării 292

5. Comunicarea din 3 octombrie 2012 a Comisiei: „Actul privind Piața Unică II – Împreună pentru o nouă creştere". Comisia a reamintit că atractivitatea transportului maritim depinde de disponibilitatea, eficiența şi fiabilitatea serviciilor portuare şi de necesitatea de a aborda chestiunile referitoare la transparența finanțării din fonduri publice şi a taxelor portuare, precum şi de eforturile de simplificare administrativă în porturi şi de revizuirea restricțiilor privind furnizarea de servicii în porturi 294
Introducere 294
1. Împreună pentru o nouă creştere 296
Anexa I: Lista acțiunilor-cheie prevăzute în actul privind Piața Unică II 311
Anexa II: Actul privind Piața Unică I: situația acțiunilor 312

6. Concluziile Consiliului privind evaluarea la jumătatea perioadei a politicii UE în domeniul transportului maritim până în 2018 şi perspective pentru 2020 315
ANEXĂ Proiect de concluzii ale Consiliului privind evaluarea la jumătatea perioadei a politicii UE în domeniul transportului maritim până în 2018 şi perspective pentru 2020 315
ANEXĂ LA ANEXĂ 317
I. Transportul maritim european în contextul piețelor globalizate 319
II. Resurse umane, know-how în domeniul navigației şi cel maritim 319
III. Transportul maritim de calitate ca avantaj competitiv major 320
IV. Colaborarea pe scena internațională 321
V. Exploatarea întregului potențial al transportului maritim pe distanțe scurte şi al serviciilor de transporturi maritime pentru întreprinderi şi cetățeni în Europa 321
VI. Europa ar trebui să fie liderul mondial în ceea ce privește cercetarea şi inovarea în domeniul maritim 322

7. Regulamentul (UE) nr. 1315/2013 al Parlamentului European şi al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport şi de abrogare a Deciziei nr. 661/2010/UE 323

Capitolul I
Principii generale 331
Capitolul II
Rețeaua globală 338

Secțiunea 1
Infrastructura de transport feroviar 339
Secțiunea 2
Infrastructura de transport pe căi navigabile interioare 340
Secțiunea 3
Infrastructura de transport rutier 342
Secțiunea 4
Infrastructura de transport maritim şi autostrăzile maritime 344
Secțiunea 5
Infrastructura de transport aerian 346
Secțiunea 6
Infrastructura pentru transportul multimodal 348
Secțiunea 7
Dispoziții comune 349

Capitolul III
Rețeaua centrală 352
Capitolul IV
Implementarea rețelei centrale prin intermediul coridoarelor rețelei centrale 354
Capitolul V
Dispoziții comune 358

8. **Regulamentul (UE) nr. 360/2012 al Comisiei din 25 aprilie 2012 privind aplicarea articolelor 107 şi 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor *de minimis* acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general** 363

9. **Directiva 2009/16/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind controlul statului portului** 373

10. **Regulamentul (UE) nr. 1255/2011 al Parlamentului European şi al Consiliului din 30 noiembrie 2011 de instituire a unui program de susținere a continuării dezvoltării unei politici maritime integrate** 400

11. **Regulamentul (UE) 2017/1084 al Comisiei din 14 iunie 2017 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 în ceea ce privește ajutoarele pentru infrastructurile portuare şi aeroportuare, pragurile de notificare pentru ajutoarele pentru cultură şi pentru conservarea patrimoniului, ajutoarele pentru infrastructurile sportive şi pentru infrastructurile de agrement multifuncționale, precum şi schemele de ajutoare regionale de exploatare pentru regiunile ultraperiferice şi de modificare a Regulamentului (UE) nr. 702/2014 în ceea ce privește calcularea costurilor eligibile** 412
Secțiunea 14
Ajutoarele pentru aeroporturile regionale 426

Secțiunea 15
Ajutoarele pentru porturi 427

12. Rezoluția Parlamentului European referitoare la o strategie a UE pentru Marea Neagră – (2010/2087) (INI) – 17 decembrie 2010 431
Securitatea și buna guvernanță 435
Energie, transport și mediu 437
Dezvoltarea economică, socială și umană 439

III. Documentar european – proiecte portuare, doctrină și jurisprudență

A. Porturile și auxiliarii maritimi 445
1. Regulamentul European nr. 2017/352 din 15 februarie 2017 asupra serviciilor portuare și a transparenței financiare a porturilor 445
I. O voință de integrare istorică 446
II. O abordare pragmatică 446
III. O reglementare utilă 447
2. Cadrul juridic internațional al exploatării porturilor maritime 449
I. Situația legală a porturilor: un cadru juridic parțial și autorizat 449
II. Necesitatea unei reglementări globale pentru instalațiile portuare 451
III. Concluzii 453
3. Codul porturilor maritime în Franța – 2016 454
4. Reforma portuară: un nou chip pentru instituțiile publice 460
I. Sfârșitul chipului dublu? 464
II. Apariția unui nou chip 472
5. Exploatarea terminalelor portuare, în fața mizei maritime a secolului XXI 482
I. Terminale portuare și gestiunea domenială 483
II. Exploatarea terminalelor 487
6. Drept portuar al UE. Remorcajul nu este o operațiune de transport maritim 493
7. Drept portuar. Directorul portului. Natura funcției 497
I. O funcție imprecisă în porturi cu gestiune descentralizată 497
II. Funcția șefului de întreprindere 498
III. O competență și o protecție în contrast 500
IV. Exercitarea puterilor de poliție 500
8. Pilotajul maritim în Franța și în Uniunea Europeană 503
1. Două niveluri de organizare a activității în Franța 503
2. Un serviciu portuar atipic 504
3. Întrebările cu privire la abordarea europeană 506
4. Profesioniști foarte încadrați 506
5. Pilotajul în largul mării, cazuri specifice ale anumitor strâmtori 508
9. Pilotaj/Remorcaj o perspectivă europeană 510
1. Pachete portuare: pentru o liberalizare a serviciilor de pilotaj și de remorcare? 510
2. Remorcajul portuar în Franța 511
3. Remorcarea portuară în Europa 512

10. Agenturarea navelor 514
1. Auxiliarii maritimi în dreptul maritim comparat 514
2. Noţiunea de „agenţi maritimi" în Convenţia internaţională pentru unificarea anumitor reguli asupra sechestrului asigurator al navei maritime – Bruxelles, 1952 516
3. Noţiunea de „agent de navă" şi natura ei juridică în Codul comercial român, în legile speciale şi în doctrină 516
4. „Agenturarea navelor" în reglementarea din OG nr. 22/1999 privind administrarea porturilor şi a căilor navigabile, utilizarea infrastructurilor de transport naval aparţinând domeniului public, precum şi desfăşurarea activităţilor de transport naval în porturi şi pe căi navigabile interne 518
5. Principalele observaţii privind „contractul de agenţie" în reglementarea Noului Cod Civil Român – NCCR, intrat în vigoare la 1 octombrie 2011 519
6. Unele concluzii 523
11. Italia – Reforma portuară a intrat în vigoare în iunie 2017 524
1. Un text retuşat în mai multe reprize 524
2. „După aceea, se va vedea" 524
12. Politica portului Marsilia în materie de securitate şi mediul înconjurător 526
1. Dispoziţiile luate în materia luptei contra sinistrelor 526
2. Dispoziţii luate în materie de luptă contra poluărilor economice sau accidentale 527
3. Sesiunea Infopol 528
4. Institutul de Formare şi de Schimburi Portuare (IFSP) 528
5. Genova, Valencia şi Marsilia – EUROPHAR 530
6. Caschetele verzi 530
7. Securitatea mărfurilor 531
13. Comisia propune modernizarea a 319 de porturi maritime cheie 532
Porturi mai eficiente 532
Conexiuni mai bune cu hinterlandul 532
Investiţii: un cadru financiar flexibil, bazat pe un model comercial 533
Dialogul social 533
Etapele următoare 533
14. Ajutoare de stat şi finanţare publică a infrastructurilor portuare: ce vrea, într-adevăr, Comisia Europeană? 534
I. Statutul infrastructurilor portuare în dezbaterea asupra ajutoarelor de stat 534
II. Observaţii asupra deciziilor Comisiei în materie de ajutoare de stat privind infrastructurile portuare de la Hotărârea Aeroportului Leipzig-Halle 537
III. Dezbaterea în curs şi provocările sale 539
15. Participarea colectivităţilor teritoriale în administraţia portuară 543
Participarea în conducerea GPM 543
Absenţa extrateritorialităţii 544
16. Convenţia de terminal portuar şi principiile de comandă publică 545
I. De la Convenţia de exploatare a terminalului la convenţia-terminal 545
II. Calificarea juridică a convenţiei-terminal 546

UNIVERSITATEA "DUNĂREA DE JOS" GALAŢI
BIBLIOTECA 2
287310

17. Jurisprudența CJUE-2016, relativă la porturile maritime 549
1. Amenajări portuare. Directiva „habitatelor" 550
2. Evaluarea incidențelor anumitor planuri și programe. Directiva 2001/42. Directiva „habitate". Noțiunea de „mică zonă la nivel local" 551

B. Porturile maritime și modernizarea în secolul al XXI-lea 553
1. Rotterdam, megaportul european 553
1. O dezvoltare extraordinară 553
2. Un port cu container pentru continent 556
3. Intermodalitatea și logistica pentru containere 557
2. Anvers, port comercial european 559
1. Un ambient special 559
2. Dezvoltarea teritorială continuă 560
3. Containerizarea în Anvers 560
4. Părțile convenționale 561
5. Problema feroviară și fluvială 562
6. Forța cunoștințelor necesare portuare 563
7. Anvers și Franța 563
8. Puterea portului privind navele de transport al substanțelor chimice 564
9. Nișa internă a mărfurilor uscate 564
3. Portul Bremen Bremerhaven, cealaltă polaritate a Germaniei maritime 566
1. Evoluția unui mare port german 566
2. Bogăția portuară din Bremerhaven 567
3. Dezvoltarea teritorială 568
4. Administrarea portuară 569
5. Chestiunea terminalului din Wilhemshaven 570
4. Singapore, pivotul economiei maritime mondiale 572
1. O istorie și un spațiu deosebite 572
2. Funcția portuară 573
3. Marile societăți locale 574
4. Arta de a acționa în domeniul industrial 575
5. Atractivitatea internațională 575
6. Interesul strategic al apelor sub jurisdicție 576
5. Portul Londra își proiectează viziunea asupra Tamisei din prezent până peste 20 de ani 578
Acțiuni prioritare 578
6. Civitavecchia. Campionul Italiei și al Europei în sectorul croazierelor 579
7. Portul Nantes Saint-Nazaire. Franța. O dezvoltare care începe cu serviciile de la sol 580
8. Portul Marsilia, în competiție cu Barcelona 581
Cruise 360 „ancorează" la Marsilia în octombrie 581
Top 10 mondial în 2018 581
9. Portul Bordeaux – Franța – sunt așteptate 50 pacheboturi: un record 583
Un web-site unic pentru pasagerii de croaziere 583
Un studiu de piață realizat în Pauillac 583

10. **Portul Nisa/Villefranche Sur-Mer, Franța – croazierele cunosc urcușuri și coborâșuri** 585
11. **Portul Amsterdam – Olanda: o politică activă împotriva fluctuațiilor economice** 586
1. Potrivit cifrelor menționate, activitatea de croaziere în portul Amsterdam evoluează în zigzag 586
2. O metodă de 100 milioane euro anual 586
12. **Portul Barcelona: o reală creștere dinamică** 587
„Ajustarea sezonieră" 587
13. **Primele 100 de porturi mondiale containerizate (în EVP), din JMM-XI/2017** 588
14. **Traficul din porturile Mării Mediterane și ale Mării Negre** 591

C. Porturile **maritime românești – Constanța, Mangalia și Midia. Evaluările și proiectele CN APM sub autoritatea Ministerului Transporturilor** 592
1. Portul Constanța. Raportul anual 2016 (site-ul CN APMC - 2018) 592
2. Bilanțul 2017. Selecții de date privind portul Constanța 606
3. Portul Constanța. Proiecte de dezvoltare și modernizare 607
4. Portul Constanța. Administrare 617
5. Asociații și fundații în portul Constanța 628
6. Comvex construiește la Constanța singurul terminal de cereale pentru nave de 130.000 de tone. Investiția: 50 mil. euro. 629
7. Administrația Canalului Dunăre-Marea Neagră, Administrația Canalelor Navigabile 631